Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 4ης Σεπτεμβρίου 2014*

«Προδικαστική παραπομπή — Προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας — Κανονισμός (ΕΚ) 338/97 — Άρθρο 11 — Ακυρότητα άδειας εισαγωγής περιοριζόμενη στα δείγματα ζώων ως προς τα οποία συντρέχει πράγματι ο λόγος ακυρότητας»

Στην υπόθεση C-532/13,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Fővárosi közigazgatási és munkaügyi bíróság (Ουγγαρία) με απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2013, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 9 Οκτωβρίου 2013, στο πλαίσιο της δίκης

Sofia Zoo

κατά

Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Silva de Lapuerta, πρόεδρο τμήματος, K. Lenaerts (εισηγητή), αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, J. L. da Cruz Vilaça, J.-C. Bonichot και A. Arabadjiev, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την K. Szíjjártó καθώς και από τους M. Fehér και G. Szima,

— η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την J. Van Holm και τον T. Materne,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους K. Mifsud-Bonnici και A. Sipos,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική.

Απόφαση

1 Η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 11, παράγραφος 2, στοιχεία α′ και β′, του κανονισμού (ΕΚ) 338/97 του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους (ΕΕ L 61, σ. 1).

2 Η υπό κρίση αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς μεταξύ του Sofia Zoo (ζωολογικού κήπου της Σόφιας, Βουλγαρία) και της Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (Γενικής Επιθεωρήσεως της Ουγγαρίας για την προστασία του περιβάλλοντος και της φύσεως και τη διαχείριση των υδάτων) (στο εξής: Γενική Επιθεώρηση), με αντικείμενο την απόφαση της δεύτερης να διατάξει τη δήμευση 17 δειγμάτων άγριων ζώων καταγωγής Τανζανίας.

Το νομικό πλαίσιο

Η Σύμβαση περί του διεθνούς εμπορίου των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση

3 Η Σύμβαση περί του διεθνούς εμπορίου των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση, που υπογράφηκε στην Ουάσινγκτον στις 3 Μαρτίου 1973 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 993, αριθ. I-14537, στο εξής: CITES) αποσκοπεί στο να εξασφαλίσει ότι το διεθνές εμπόριο των περιλαμβανόμενων στα παραρτήματά της ειδών, καθώς και μερών ή προϊόντων αυτών, δεν θίγει τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και στηρίζεται σε μια βιώσιμη χρησιμοποίηση των άγριων ειδών.

4 Η εν λόγω Σύμβαση τέθηκε σε εφαρμογή στην Ευρωπαϊκή Ένωση από 1ης Ιανουαρίου 1984 δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 3626/82 του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 1982, για την εφαρμογή στην Κοινότητα της σύμβασης για το διεθνές εμπόριο των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (ΕΕ L 384, σ. 1). Ο εν λόγω κανονισμός καταργήθηκε με τον κανονισμό 338/97, το άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, του οποίου ορίζει ότι αυτός εφαρμόζεται τηρουμένων των σκοπών, των αρχών και των διατάξεων της CITES.

5 Το άρθρο VI, παράγραφος 5, της CITES ορίζει τα εξής:

«Για κάθε αποστολή δειγμάτων απαιτείται ιδιαίτερη άδεια ή πιστοποιητικό.»

Το δίκαιο της Ένωσης

6 Οι αιτιολογικές σκέψεις 5 και 17 του κανονισμού 338/97 έχουν ως εξής:

«(5) η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού επιβάλλει την εφαρμογή κοινών προϋποθέσεων για την έκδοση, χρήση και παρουσίαση των εγγράφων των σχετικών με την έγκριση της εισαγωγής στην [Ένωση], και της εξαγωγής ή επανεξαγωγής από την [Ένωση] δειγμάτων ειδών που εμπίπτουν στον παρόντα κανονισμό· ότι επιβάλλεται η θέσπιση ειδικών διατάξεων σχετικά με τη διαμετακόμιση των δειγμάτων διαμέσου της [Ένωσης]·

[...]

(17) για να εξασφαλιστεί η τήρηση του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη πρέπει να επιβάλλουν τις κατάλληλες και ενδεδειγμένες κυρώσεις ανάλογα με τη φύση και τη σοβαρότητα των παραβάσεων».

7 Το άρθρο 4 του κανονισμού αυτού ορίζει:

«1. Η εισαγωγή στην [Ένωση] δειγμάτων ειδών του παραρτήματος Α εξαρτάται από τη διεξαγωγή των αναγκαίων επαληθεύσεων και από την προηγούμενη προσκόμιση, στο μεθοριακό τελωνείο εισαγωγής, άδειας εισαγωγής που εκδίδεται από διαχειριστικό όργανο του κράτους μέλους προορισμού.

Αυτή η άδεια εισαγωγής μπορεί να εκδίδεται μόνον εφόσον λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που επιβάλλονται βάσει της παραγράφου 6 και εφόσον πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

[...]

β) i) ο αιτών αποδεικνύει ότι τα δείγματα αποκτήθηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία περί προστασίας του οικείου είδους, γεγονός το οποίο, στην περίπτωση της εισαγωγής από τρίτες χώρες δειγμάτων είδους των προσαρτημάτων της σύμβασης, προϋποθέτει την προσκόμιση άδειας εξαγωγής ή πιστοποιητικών επανεξαγωγής ή αντίγραφο αυτών, που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις της σύμβασης από αρμόδια αρχή της χώρας εξαγωγής ή επανεξαγωγής·

[...]

[…]

ε) το διαχειριστικό όργανο βεβαιώνεται, ύστερα από διαβούλευση με την αρμόδια επιστημονική αρχή, ότι κανένας άλλος παράγοντας που συνδέεται με τη διατήρηση του είδους δεν αντιτίθεται στην έκδοση της άδειας εισαγωγής

και

στ) σε περίπτωση εισαγωγής από τη θάλασσα, το διαχειριστικό όργανο βεβαιώνεται ότι όλα τα ζώντα δείγματα θα προετοιμαστούν και θα αποσταλούν κατά τρόπο ώστε να αποφευχθούν οι τραυματισμοί, οι ασθένειες ή η κακή μεταχείριση.

2. Η εισαγωγή στην [Ένωση] δειγμάτων ειδών του παραρτήματος Β εξαρτάται από τη διεξαγωγή των αναγκαίων επαληθεύσεων και από την προηγούμενη προσκόμιση στο μεθοριακό τελωνείο εισαγωγής, άδειας εισαγωγής που εκδίδεται από διαχειριστικό όργανο του κράτους μέλους προορισμού.

Αυτή η άδεια εισαγωγής μπορεί να εκδίδεται μόνον με τους περιορισμούς της παραγράφου 6 και εφόσον:

α) η αρμόδια επιστημονική αρχή, αφού εξετάσει τα διαθέσιμα δεδομένα και λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε γνώμη της ομάδας επιστημονικής εξέτασης, είναι της γνώμης ότι η εισαγωγή στην Κοινότητα δεν θα είχε επιζήμιο αποτέλεσμα για την κατάσταση διατήρησης του είδους ή για την έκταση του εδάφους που καταλαμβάνει ο πληθυσμός του οικείου είδους, βάσει του παρόντος ή προβλεπομένου επιπέδου του εμπορίου. Η γνώμη αυτή εξακολουθεί να ισχύει για μεταγενέστερες εισαγωγές εφόσον τα προαναφερόμενα στοιχεία δεν έχουν μεταβληθεί ουσιωδώς·

β) ο αιτών αποδεικνύει ότι ο χώρος στέγασης που προβλέπεται στον τόπο προορισμού ζώντος δείγματος είναι κατάλληλα εξοπλισμένος για κατάλληλη διατήρηση του δείγματος και παροχή φροντίδων σε αυτό·

γ) πληρούνται οι όροι της παραγράφου 1 στοιχείο β) σημείο i), και στοιχεία ε) και στ).

[...]

6. Κατόπιν διαβουλεύσεως με τις οικείες χώρες καταγωγής, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 18, παράγραφος 2, και λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη της ομάδας επιστημονικής εξέτασης, η [Ευρωπαϊκή] Επιτροπή μπορεί να επιβάλλει περιορισμούς, είτε γενικούς είτε όσον αφορά ορισμένες χώρες καταγωγής, στην εισαγωγή στην [Ένωση]:

α) δειγμάτων ειδών του παραρτήματος Α, βάσει των όρων της παραγράφου 1 στοιχείο α) σημείο i) ή στοιχείο ε)·

β) δειγμάτων ειδών του παραρτήματος Β, βάσει των όρων της παραγράφου 1 στοιχείο ε) ή της παραγράφου 2 στοιχείο α)·

και

γ) ζώντων δειγμάτων ειδών του παραρτήματος Β τα οποία παρουσιάζουν υψηλό ποσοστό θνησιμότητας κατά τη μεταφορά ή για τα οποία έχει αποδειχθεί ότι έχουν μικρή πιθανότητα επιβίωσης σε αιχμαλωσία για σημαντικό διάστημα της φυσιολογικής διάρκειας ζωής τους

ή

δ) ζώντων δειγμάτων ειδών για τα οποία έχει βεβαιωθεί ότι η εισαγωγή τους στο φυσικό περιβάλλον της Κοινότητας συνιστά οικολογική απειλή για ιθαγενή άγρια είδη πανίδας και χλωρίδας της [Ένωσης].

Η Επιτροπή δημοσιεύει, ανά τρίμηνο, στην *Επίσημη Εφημερίδα [της Ευρωπαϊκής Ένωσης]*, τον κατάλογο αυτών των ενδεχόμενων περιορισμών.

[...]»

8 Το άρθρο 9, παράγραφοι 4 και 5, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«4. Κατά τη διακίνηση, εντός της [Ένωσης], ζώντος δείγματος ενός από τα είδη που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Β, ο κάτοχος του δείγματος μπορεί να το παραχωρήσει εάν ο προβλεπόμενος αποδέκτης έχει ενημερωθεί σωστά σχετικά με τις εγκαταστάσεις στέγασης, τον εξοπλισμό και τις πρακτικές που απαιτούνται ώστε να εξασφαλίζεται η φροντίδα του δείγματος.

5. Όταν ζώντα δείγματα μεταφέρονται προς την, έξω από την ή μέσα στην [Ένωση] ή φυλάσσονται επί περίοδο διαμετακόμισης ή μετεπιβίβασης, τα δείγματα αυτά πρέπει να προετοιμάζονται, να διακινούνται και να τυγχάνουν φροντίδων κατά τρόπο ώστε να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι τραυματισμού, ασθενείας και κακής μεταχείρισης και, όταν πρόκειται για ζώα, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά.»

9 Το άρθρο 11, παράγραφοι 1 και 2, του ίδιου κανονισμού, υπό τον τίτλο «Ισχύς και ειδικοί όροι για τις άδειες και τα πιστοποιητικά», προβλέπει τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη της ευχέρειας των κρατών μελών να λαμβάνουν ή να διατηρούν αυστηρότερα μέτρα, οι άδειες και τα πιστοποιητικά που εκδίδονται από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών δυνάμει του παρόντος κανονισμού ισχύουν σε ολόκληρη την [Ένωση].

2.

α) Ωστόσο, κάθε άδεια ή πιστοποιητικό, καθώς και κάθε άδεια ή πιστοποιητικό που εκδίδεται βάσει ενός τέτοιου εγγράφου, θεωρείται άκυρο εάν μια αρμόδια αρχή ή η Επιτροπή, σε διαβούλευση με την αρμόδια αρχή που χορήγησε την άδεια ή το πιστοποιητικό, αποδείξει ότι αυτό εκδόθηκε κατόπιν εσφαλμένης κρίσεως ότι επληρούντο οι προϋποθέσεις έκδοσής του.

β) Τα δείγματα που βρίσκονται στο έδαφος κράτους μέλους και καλύπτονται από τέτοια έγγραφα κατάσχονται από τις αρμόδιες αρχές του οικείου κράτους μέλους και είναι δυνατόν να δημευθούν.»

10 Το άρθρο 16, παράγραφος 4, του κανονισμού 338/97:

«Όταν ένα ζων δείγμα ενός από τα είδη που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Β ή Γ φθάνει σε σημείο εισόδου στην [Ένωση] χωρίς να είναι εφοδιασμένο με την ενδεδειγμένη έγκυρη άδεια ή πιστοποιητικό, πρέπει να κατασχεθεί και μπορεί να δημευθεί ή, εάν ο παραλήπτης αρνηθεί να αναγνωρίσει το δείγμα, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για το σημείο εισόδου, μπορούν, κατά περίπτωση, να αρνηθούν να δεχθούν το αποστελλόμενο δείγμα και να απαιτήσουν από το μεταφορέα να επιστρέψει το δείγμα στον τόπο από τον οποίο απεστάλη.»

Το ουγγρικό δίκαιο

11 Το άρθρο 20, παράγραφοι 1, 2 και 4, στοιχεία a και b, του κυβερνητικού διατάγματος 292/2008 (XII.10), για τη θέσπιση εκτελεστικών κανόνων των διεθνών και κοινοτικών νομοθετικών πράξεων περί του διεθνούς εμπορίου των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (στο εξής: κυβερνητικό διάταγμα), ορίζει τα εξής:

«1. Ελλείψει του υποχρεωτικού πιστοποιητικού ή άδειας εμπορίας, μεταφοράς ή κατοχής των δειγμάτων που διαλαμβάνουν τα παραρτήματα Α έως Δ του [κανονισμού 338/97], ή οσάκις η μεταφορά των δειγμάτων προσκρούει σε νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις, η οριζόμενη στο άρθρο 3, παράγραφος 3, αρχή —εξαιρουμένης της αρχής που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1— στο πλαίσιο των μέτρων που μπορούν να ληφθούν επιτόπου, θέτει υπό επιτήρηση τα δείγματα, συντάσσει πρακτικά θέσεως υπό επιτήρηση και λαμβάνει τα ενδεδειγμένα μέτρα συμφώνως προς την ειδική νομοθεσία, για τα οποία ενημερώνει, εντός σαρανταοκτάωρης προθεσμίας, την οριζόμενη στο άρθρο 4, παράγραφος 1, αρχή και τη διαχειριστική αρχή. Η οριζόμενη στο άρθρο 4, παράγραφος 1, αρχή λαμβάνει μέτρα σχετικά με την τοποθέτηση των ζώντων δειγμάτων υπό επιτήρηση, κατόπιν διαβουλεύσεως με τη διαχειριστική αρχή.

2. Η οριζόμενη στο άρθρο 4, παράγραφος 1, αρχή, κατόπιν ελέγχου ή θέσεως υπό επιτήρηση συμφώνως προς την παράγραφο 1, προβαίνει στην κατάσχεση των δειγμάτων ο κύριος των οποίων δεν αποδεικνύει τη νομιμότητα της εισαγωγής, εξαγωγής, επανεισαγωγής ή κατοχής τους στο πλαίσιο του ελέγχου και ζητεί από τον ενδιαφερόμενο να προσκομίσει τα πιστοποιητικά της καταγωγής των δειγμάτων εντός προθεσμίας που τάσσει προς τον σκοπό αυτό.

[...]

4. Η οριζόμενη στο άρθρο 4, παράγραφος 1 αρχή:

a) δημεύει τα δείγματα ο κύριος των οποίων δεν προσκομίζει τα πιστοποιητικά της καταγωγής των δειγμάτων εντός της ταχθείσας σχετικώς προθεσμίας,

b) δημεύει τα δείγματα τα οποία τελούν παρανόμως υπό την κατοχή κάποιου.

[...]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

12 Στις 17 Ιανουαρίου 2011, ένας υπήκοος Σερβίας ο οποίος μετέφερε στο όχημα που οδηγούσε 17 άγρια είδη ζώων καταγωγής Τανζανίας, ήτοι δύο αφρικανικούς γέρακες (hieraaetus spilogaster), τέσσερις αετούς Verreaux (aquila verreauxii), δύο πολεμαετούς (polemaetus bellicosus), έναν άνουρο αετό (terathopius ecaudatus), τρεις στεφαναετούς (stephanoaetus coronatus), δύο torgos tracheliotus και τρεις αφρικανικούς γύπες (gyps africanus), υποβλήθηκε σε μεθοριακό έλεγχο, κατά την είσοδό του στην Ουγγαρία. Πέραν των προαναφερθέντων ειδών, ο υποβληθείς σε έλεγχο υπήκοος Σερβίας μετέφερε επιπλέον δέκα ραβδοκουρούνες (corvus albus) και δέκα λευκοαυχενοκόρακες (corvus albicollis). Προκειμένου να δικαιολογήσει την καταγωγή των ζώων επέδειξε φωτοαντίγραφο της άδειας εισαγωγής CITES που είχαν εκδώσει οι βουλγαρικές αρχές. Βάσει της αποφάσεως περί παραπομπής, από τα συνοδευτικά έγγραφα προέκυπτε ότι τα εν λόγω δείγματα ζώων είχαν μεταφερθεί από τις Κάτω Χώρες στη Βουλγαρία και συγκεκριμένα στον Sofia Zoo, προκειμένου να τεθούν σε καραντίνα, και ότι εν συνεχεία θα επέστρεφαν στις Κάτω Χώρες μέσω της Ουγγαρίας.

13 Η αρχή προστασίας του περιβάλλοντος έθεσε υπό επιτήρηση το φορτίο και απέστειλε τα σχετικά με αυτό έγγραφα στο Vidékfejlesztési Minisztérium (Υπουργείο Αγροτικής Αναπτύξεως), υπό την ιδιότητά του ως αρμόδιας αρχής κατά την έννοια της CITES και του κανονισμού 338/97, το οποίο εξέτασε τη νομιμότητα της εισαγωγής των προαναφερθέντων άγριων ζώων. Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διαδικασίας, το συγκεκριμένο υπουργείο διαβουλεύθηκε με την Επιτροπή και την αρμόδια βουλγαρική αρχή.

14 Κατά την Επιτροπή, τα συγκεκριμένα δείγματα ζώων έπρεπε να δημευθούν, καθότι η ομάδα επιστημονικής εξετάσεως (στο εξής: GES), αφενός, είχε διατάξει, στις 30 Ιουνίου 2009, την αναστολή της εισαγωγής του πολεμαετού και του άνουρου αετού και, αφετέρου, είχε επιβάλει, στις 11 Σεπτεμβρίου 2009, την υποχρέωση προηγούμενης διαβουλεύσεως με την ίδια όσον αφορούσε τον torgos tracheliotus και τον στεφαναετό. Δεδομένου ότι η αρμόδια βουλγαρική διοικητική αρχή δεν έλαβε τις εν λόγω αποφάσεις της GES, η Επιτροπή έκρινε ότι η εκδοθείσα από τη συγκεκριμένη αρχή άδεια εισαγωγής έπρεπε να θεωρηθεί άκυρη.

15 Με απόφαση της 9ης Φεβρουαρίου 2011, το Υπουργείο Αγροτικής Αναπτύξεως αποφάσισε, βάσει των ανωτέρω, να κατάσχει το φορτίο —εξαιρουμένων των ραβδοκουρούνων και των λευκοαυχενοκοράκων, που δεν ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της CITES και του κανονισμού 338/97— βάσει του άρθρου 20, παράγραφος 2, του κυβερνητικού διατάγματος και κάλεσε τον Sofia Zoo να προσκομίσει πιστοποιητικά της νομιμότητας της εισαγωγής, της κατοχής και της διαθέσεως στο εμπόριο των δειγμάτων ζώων τα οποία αφορούσε η συγκεκριμένη απόφαση.

16 Δεδομένου ότι ο Sofia Zoo δεν προσκόμισε τα πιστοποιητικά που του ζητήθηκαν εντός της ταχθείσας προθεσμίας, το Υπουργείο Αγροτικής Αναπτύξεως αποφάσισε να δημεύσει, με την από 20 Απριλίου 2011 απόφαση, τα 17 δείγματα ζώων καταγωγής Τανζανίας, συμφώνως προς το άρθρο 20, παράγραφος 4, του κυβερνητικού διατάγματος, και να τα τοποθετήσει σε ουγγρικούς ζωολογικούς κήπους.

17 Ο Sofia Zoo άσκησε ενώπιον του Fővárosi közigazgatási és munkaügyi bíróság (Δικαστήριο διοικητικών και κοινωνικοασφαλιστικών διαφορών της Βουδαπέστης) προσφυγή κατά της εν λόγω αποφάσεως περί δημεύσεως. Καθής στη συγκεκριμένη δίκη ήταν η Γενική Επιθεώρηση, διάδοχος του Υπουργείου Αγροτικής Αναπτύξεως.

18 Πιο συγκεκριμένα, με την εν λόγω προσφυγή, ο Sofia Zoo ζήτησε να ακυρωθεί η απόφαση περί δημεύσεως και να υποχρεωθεί η Γενική Επιθεώρηση να επανεξετάσει την υπόθεση, κατόπιν είτε ακυρώσεως του συνόλου της αποφάσεως είτε, επικουρικώς, εν μέρει ακυρώσεώς της. Εξάλλου, ο Sofia Zoo ζήτησε και την επανεξέταση της νομιμότητας της αποφάσεως περί κατασχέσεως. Κατ' αυτόν, η ακυρότητα της άδειας εισαγωγής αφορούσε μόνον τα οκτώ δείγματα ζώων ως προς τα οποία συνέτρεχε πράγματι λόγος ακυρότητας, ήτοι, τους δύο πολεμαετούς, τον άνουρο αετό, τους δύο

torgos tracheliotus και τους τρεις στεφαναετούς, με αποτέλεσμα να είναι δυνατή η κατάσχεση και η δήμευση μόνο των προαναφερθέντων ζώων, εξαιρουμένων, επομένως, των υπόλοιπων εννέα δειγμάτων ζώων που ενέπιπταν στον κανονισμό 338/97, ήτοι των δύο αφρικανικών γεράκων, των τεσσάρων αετών Verreaux και των τριών αφρικανικών γυπών.

19 Η Γενική Επιθεώρηση ζήτησε να απορριφθεί η προσφυγή. Κατ' αυτήν, έπρεπε να κατασχεθούν και να δημευθούν όλα τα δείγματα άγριων ζώων που ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 338/97 —και όχι μόνον τα δείγματα στην περίπτωση των οποίων συνέτρεχε λόγος ακυρότητας της άδειας εισαγωγής— καθότι ο κανονισμός δεν προβλέπει μερική ή σχετική ακυρότητα άδειας. Επιπλέον, κατά τη Γενική Επιθεώρηση, οι κίνδυνοι για την υγεία δικαιολογούσαν, αφενός, την ομοιόμορφη αντιμετώπιση όλων των αδειών και, αφετέρου, την κατάσχεση και δήμευση όλων των δειγμάτων ζώων που αναγράφονταν στις επίμαχες άδειες, οποιοσδήποτε και αν είναι ο λόγος στον οποίο οφειλόταν η ακυρότητά τους.

20 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Fővárosi közigazgatási és munkaügyi bíróság αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει να θεωρούνται άκυρες οι άδειες και τα πιστοποιητικά που προβλέπει το άρθρο 11, παράγραφος 2, στοιχείο α', του [κανονισμού 338/97] μόνο καθόσον αφορούν δείγματα στην περίπτωση των οποίων συντρέχει πράγματι λόγος ακυρότητας ή και ως προς τα λοιπά δείγματα που αναγράφονται στις άδειες ή τα πιστοποιητικά;

2) Πρέπει να κατάσχονται και να δημεύονται όλα τα δείγματα που αναγράφονται στις άδειες ή τα πιστοποιητικά που θεωρούνται άκυρα, [κατά το άρθρο 11, παράγραφος 2, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού] ή μπορούν να κατασχεθούν και να δημευθούν αποκλειστικώς τα δείγματα στην περίπτωση των οποίων συντρέχει λόγος ακυρότητας;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

21 Με τα προδικαστικά του ερωτήματα, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν το άρθρο 11, παράγραφος 2, στοιχεία α' και β', του κανονισμού 338/97 έχει την έννοια ότι άδεια εισαγωγής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις του εν λόγω κανονισμού πρέπει να θεωρείται άκυρη μόνο όσον αφορά τα δείγματα ως προς τα οποία συντρέχει πράγματι ο λόγος ακυρότητας της συγκεκριμένης άδειας εισαγωγής, με αποτέλεσμα μόνον τα δείγματα αυτά να μπορούν να κατασχεθούν και ενδεχομένως να δημευθούν από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται.

22 Κατά το άρθρο 11, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 338/97, «κάθε άδεια ή πιστοποιητικό, καθώς και κάθε άδεια ή πιστοποιητικό που εκδίδεται βάσει ενός τέτοιου εγγράφου, θεωρείται άκυρο εάν μια αρμόδια αρχή ή η Επιτροπή, σε διαβούλευση με την αρμόδια αρχή που χορήγησε την άδεια ή το πιστοποιητικό, αποδείξει ότι αυτό εκδόθηκε κατόπιν εσφαλμένης κρίσεως ότι επληρούντο οι προϋποθέσεις έκδοσής του». Στην παράγραφο 2, στοιχείο β', του εν λόγω άρθρου διευκρινίζεται ότι «[τ]α δείγματα που βρίσκονται στο έδαφος κράτους μέλους και καλύπτονται από τέτοια έγγραφα κατάσχονται από τις αρμόδιες αρχές του οικείου κράτους μέλους και είναι δυνατόν να δημευθούν».

23 Επομένως, το άρθρο 11, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 338/97, πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα των σκοπών που επιδιώκει ο συγκεκριμένος κανονισμός και του πλαισίου εντός του οποίου εντάσσεται η συγκεκριμένη διάταξη.

24 Καταρχάς, όσον αφορά την όλη οικονομία του κανονισμού 338/97, επισημαίνεται ότι τα επίμαχα 17 δείγματα άγριων ζώων περιλαμβάνονται στο παράρτημα Β του ως άνω κανονισμού. Δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού, «η εισαγωγή στην [Ενωση]

δειγμάτων ειδών του παραρτήματος Β εξαρτάται από τη διεξαγωγή των αναγκαίων επαληθεύσεων και από την προηγούμενη προσκόμιση στο μεθοριακό τελωνείο εισαγωγής, άδειας εισαγωγής που εκδίδεται από διαχειριστικό όργανο του κράτους μέλους προορισμού».

25 Επομένως, από το γράμμα της συγκεκριμένης διατάξεως προκύπτει ότι ο κανονισμός 338/97 επιτρέπει την έκδοση μιας άδειας εισαγωγής για περισσότερα είδη ζώων εκ των περιλαμβανόμενων στο παράρτημα Β του κανονισμού αν ανήκουν στο ίδιο φορτίο. Εξάλλου, η προαναφερθείσα ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού είναι σύμφωνη με το άρθρο VI, παράγραφος 5, της CITES, το οποίο προβλέπει ότι «[γ]ια κάθε αποστολή δειγμάτων απαιτείται ιδιαίτερη άδεια ή πιστοποιητικό».

26 Το άρθρο 4, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 338/97 ορίζει ότι τέτοιου είδους άδεια εισαγωγής μπορεί να εκδίδεται μόνον με τους περιορισμούς της παραγράφου 6 του εν λόγω άρθρου και εφόσον πληρούνται οι όροι της παραγράφου 2 στοιχείο α′, β′ και γ′, του ίδιου άρθρου.

27 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 6, του κανονισμού 338/97, όταν, βάσει του παρόντος ή προβλεπομένου επιπέδου του εμπορίου ενός είδους, η εισαγωγή του στην Ένωση θα είχε επιζήμιο αποτέλεσμα για την κατάσταση διατήρησης του είδους ή για την έκταση του εδάφους που καταλαμβάνει ο πληθυσμός του οικείου είδους, ή όταν άλλος παράγοντας που συνδέεται με τη διατήρηση του είδους αντιτίθεται στην έκδοση της άδειας εισαγωγής, η Επιτροπή μπορεί να επιβάλλει περιορισμούς, είτε γενικούς είτε όσον αφορά ορισμένες χώρες καταγωγής, στην εισαγωγή στην Ένωση, ζώντων δειγμάτων ειδών του παραρτήματος Β τα οποία παρουσιάζουν υψηλό ποσοστό θνησιμότητας κατά τη μεταφορά ή για τα οποία έχει αποδειχθεί ότι έχουν μικρή πιθανότητα επιβιώσεως σε αιχμαλωσία για σημαντικό διάστημα της φυσιολογικής διάρκειας ζωής τους.

28 Όσον αφορά τις προϋποθέσεις του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχεία α′, β′ ή γ′, του κανονισμού 338/97, η έκδοση άδειας εισαγωγής εξαρτάται, πρώτον, από την προϋπόθεση να κρίνει η αρμόδια επιστημονική αρχή, αφού εξετάσει τα διαθέσιμα δεδομένα και λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε γνώμη της ομάδας επιστημονικής εξετάσεως, ότι η εισαγωγή στην Ένωση δεν θα είχε επιζήμιο αποτέλεσμα για την κατάσταση διατηρήσεως του είδους ή για την έκταση του εδάφους που καταλαμβάνει ο πληθυσμός του οικείου είδους, βάσει του παρόντος ή προβλεπομένου επιπέδου του εμπορίου. Δεύτερον, ο αιτών πρέπει να αποδείξει εγγράφως ότι ο χώρος στεγάσεως που προβλέπεται στον τόπο προορισμού ζώντος δείγματος είναι κατάλληλα εξοπλισμένος για κατάλληλη διατήρηση του δείγματος και παροχή φροντίδων σε αυτό. Τρίτον, πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχεία β′, περίπτωση i, ε′ και στ′, του εν λόγω κανονισμού.

29 Εκ των προαναφερθέντων προκύπτει ότι η άδεια εισαγωγής στην Ένωση διαφορετικών δειγμάτων ειδών του παραρτήματος Β του κανονισμού 338/97 δεν εκδίδεται κατόπιν συνολικής εκτιμήσεως όλων των δειγμάτων που ανήκουν στο επίμαχο φορτίο, αλλά κατόπιν εξατομικευμένου και ενδελεχούς ελέγχου της καταστάσεως καθενός από τα είδη περί των οποίων πρόκειται.

30 Τούτο σημαίνει ότι η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται τα είδη αυτά πρέπει να εξετάσει αν η επίμαχη άδεια εισαγωγής είναι νόμιμη για καθένα από τα εν λόγω δείγματα, χωρίς η εκτίμηση της εν λόγω αρχής όσον αφορά συγκεκριμένο δείγμα ζώου να επηρεάζει κατ' ανάγκη την εκτίμησή της όσον αφορά τα λοιπά δείγματα.

31 Επομένως, το γεγονός ότι η άδεια εισαγωγής είναι άκυρη όσον αφορά τα δείγματα ζώων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις εκδόσεως του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 6, του κανονισμού 338/97, δεν μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω το κύρος της άδειας όσον αφορά τα δείγματα που πληρούν πράγματι τις συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

32 Ως εκ τούτου, το μέρος της άδειας εισαγωγής που αφορά τα δείγματα ως προς τα οποία συντρέχει ο λόγος ακυρότητας πρέπει να θεωρείται διαχωρίσιμο από τα υπόλοιπα μέρη της άδειας, τα οποία παραμένουν έγκυρα.

33 Επιπλέον, όπως υπογράμμισε η Επιτροπή στις έγγραφες παρατηρήσεις της, ο αποκλεισμός της μερικής ακυρότητας άδειας εισαγωγής στην Ένωση διαφόρων δειγμάτων ειδών του παραρτήματος Β του κανονισμού 338/97 θα οδηγούσε σε αυθαίρετο σύστημα στο πλαίσιο του οποίου περίπτωση όπως η επίμαχη δεν θα τύγχανε της ίδιας μεταχειρίσεως με περίπτωση κατά την οποία 17 διαφορετικά δείγματα ζώων θα μεταφέρονταν με 17 διακριτά έγγραφα.

34 Δεύτερον, όσον αφορά τους επιδιωκόμενους από τον κανονισμό 338/97 σκοπούς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το καθεστώς προστασίας που προβλέπεται για ζώα των παραρτημάτων Α και Β του εν λόγω κανονισμού αποσκοπεί στην πληρέστερη δυνατή προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους, τηρουμένων των σκοπών, των αρχών και των διατάξεων της CITES (βλ. απόφαση Rubach, C-344/08, EU:C:2009:482, σκέψη 24).

35 Ειδικότερα, η επίτευξη των επιδιωκόμενων από τον κανονισμό 338/97 σκοπών δεν μπορεί να διακυβεύεται από ερμηνεία του άρθρου του 11, παράγραφος 2, στοιχείο α′, κατά την οποία, όταν άδεια εισαγωγής δεν πληροί τις προϋποθέσεις που επιβάλλει ο κανονισμός, η εν λόγω άδεια πρέπει να θεωρείται άκυρη μόνον όσον αφορά τα δείγματα ως προς τα οποία συντρέχει πράγματι ο λόγος ακυρότητας της συγκεκριμένης άδειας εισαγωγής.

36 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, αφενός, όσον αφορά τα δείγματα ζώων ως προς τα οποία συντρέχει λόγος ακυρότητας της άδειας εισαγωγής, δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 338/97, η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται τα εν λόγω δείγματα υποχρεούται, κατά την παράγραφο 2, στοιχείο β′, του εν λόγω άρθρου, να προστατεύσει τα συγκεκριμένα ζώα, διατάσσοντας την κατάσχεση και ενδεχομένως τη δήμευσή τους.

37 Αφετέρου, όσον αφορά τα δείγματα ζώων ως προς τα οποία δεν συντρέχει ο λόγος ακυρότητας της άδειας εισαγωγής, ο κανονισμός 338/97 προβλέπει μέτρα για την προστασία τους όταν κυκλοφορούν στην Ένωση. Συναφώς, το άρθρο 9, παράγραφος 4, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ότι «[κ]ατά τη διακίνηση, εντός της [Ενωσης], ζώντος δείγματος ενός από τα είδη που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Β, ο κάτοχος του δείγματος μπορεί να το παραχωρήσει εάν ο προβλεπόμενος αποδέκτης έχει ενημερωθεί σωστά σχετικά με τις εγκαταστάσεις στέγασης, τον εξοπλισμό και τις πρακτικές που απαιτούνται ώστε να εξασφαλίζεται η φροντίδα του δείγματος». Επιπλέον, το άρθρο 9, παράγραφος 5, του εν λόγω κανονισμού ορίζει ότι τέτοιου είδους δείγματα ζώων «πρέπει να προετοιμάζονται, να διακινούνται και να τυγχάνουν φροντίδων κατά τρόπο ώστε να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι τραυματισμού, ασθενείας και κακής μεταχείρισης και, όταν πρόκειται για ζώα, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά».

38 Κατά συνέπεια, τόσο από την όλη οικονομία του κανονισμού 338/97 όσο και από τους επιδιωκόμενους από αυτόν σκοπούς προκύπτει ότι το άρθρο 11, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του εν λόγω κανονισμού έχει την έννοια ότι η άδεια εισαγωγής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις του εν λόγω κανονισμού πρέπει να θεωρηθεί ως άκυρη όσον αφορά τα δείγματα ως προς τα οποία πράγματι συντρέχει ο λόγος ακυρότητας της εν λόγω άδειας εισαγωγής.

39 Το ίδιο ισχύει όσον αφορά το άρθρο 11, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του κανονισμού 338/97, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή εφαρμόζεται αποκλειστικώς στα δείγματα ζώων που καλύπτονται από τα έγγραφα της παραγράφου 2, στοιχείο α′, του εν λόγω άρθρου.

40 Επομένως, η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται τα συγκεκριμένα δείγματα μπορεί να κατασχέσει και να δημεύσει μόνο τα δείγματα ως προς τα οποία συντρέχει πράγματι ο λόγος ακυρότητας της άδειας εισαγωγής.

41 Λαμβάνοντας υπόψη τις προεκτεθείσες εκτιμήσεις, στα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 11, παράγραφος 2, στοιχεία α′ και β′, του κανονισμού 338/97 έχει την έννοια ότι η άδεια εισαγωγής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις του εν λόγω κανονισμού πρέπει να θεωρηθεί άκυρη μόνον όσον αφορά τα δείγματα ως προς τα οποία συντρέχει πράγματι ο λόγος ακυρότητας της

συγκεκριμένης άδειας εισαγωγής, με αποτέλεσμα μόνον τα δείγματα αυτά να μπορούν να κατασχεθούν και ενδεχομένως να δημευθούν από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται.

Επί των δικαστικών εξόδων

42 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 11, παράγραφος 2, στοιχεία α′ και β′, του κανονισμού (ΕΚ) 338/97 του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους, έχει την έννοια ότι η άδεια εισαγωγής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις του εν λόγω κανονισμού πρέπει να θεωρηθεί άκυρη μόνον όσον αφορά τα δείγματα ως προς τα οποία συντρέχει πράγματι ο λόγος ακυρότητας της συγκεκριμένης άδειας εισαγωγής, με αποτέλεσμα μόνον τα δείγματα αυτά να μπορούν να κατασχεθούν και ενδεχομένως να δημευθούν από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται.

(υπογραφές)